

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/91/2020
Identifikačné číslo spisu: 8319201223
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8319201223.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Nexis Fibers a. s., Chemlonská 1, 066 12 Humenné, IČO: 36 729 680, právne zastúpeného SEDLÁČEK, advokátska kancelária s. r. o., Karpatská 3291/36, 900 31 Stupava, IČO: 51 018 128, proti žalovaným: 1/ CHEMES, a. s. Humenné, Chemlonská 1, 066 33 Humenné, IČO: 31 695 426; 2/ Priemyselný park Chemes, s.r.o., Chemlonská 1, 066 01 Humenné, IČO: 36 471 780, obaja právne zastúpení Advokátska kancelária Brostl & Čentík s.r.o., Rázusova 1, 040 01 Košice - mestská časť Juh, IČO: 50 560 611, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7Cb/28/2019, o dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. augusta 2019, č. k. 1Cob/33/2019-461, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného 1/ o d m i e t a .

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné, ako súd prvej inštancie, uznesením zo dňa 05.04.2019, č. k. 7Cb/28/2019-136, uložil v prvej výrokovej vete žalovanému 1/ povinnosť zdržať sa vo vzťahu k žalobcovi, jeho predstaviteľom, členom štatutárnych orgánov a dozornej rady, zamestnancom, dodávateľom, obchodným partnerom a návštevám žalobcu konaní, ktorými by priamo alebo nepriamo znemožňoval, sťažoval alebo inak obmedzoval :

1. vstup uvedených subjektov do areálu Priemyselného parku Chemes nachádzajúceho sa na adrese Chemlonská 1, Humenné cez ktorýkoľvek z existujúcich vstupov,

2. vjazd motorových vozidiel uvedených subjektov do areálu Priemyselného parku Chemes, na adrese Chemlonská 1, Humenné, cez ktorýkoľvek z existujúcich vjazdov do areálu.

Žalovanému 1/ ďalej okresný súd uložil povinnosť zdržať sa konania, ktorým by znemožňoval alebo sťažoval donášku alebo dovoz stravy do nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu, zapísaných na liste vlastníctva č. 7688 pre k. ú. Humenné, obec: Humenné, okres: Humenné, vrátane požadovania

predloženia alebo kontroly dokumentácie súvisiacej s prevádzkovaním zariadenia poskytujúceho stravovacie služby, prípravou či donáškou stravy, najmä povolenia pre prevádzkovanie zariadenia pre prípravu jedla, schválenia priestorov pre prípravu jedla, schválenia prepravných nádob na prevoz jedla a potravín, dokladov týkajúcich sa pôvodu potravín, zdravotných preukazov osôb vykonávajúcich donášku alebo dovoz stravy alebo akejkoľvek inej dokumentácie alebo dokladov súvisiacich s donášanou alebo dovážanou stravou, dodávateľom stravy alebo ním využívanými vozidlami a prepravnými nádobami, otvárania alebo kontrolovania vozidiel vykonávajúcich dovoz stravy, otvárania alebo kontrolovania prepravných nádob a dovážanej stravy.

Žalovanému 1/ okresný súd uložil aj povinnosť zdržať sa konania, ktorým by znemožňoval alebo sťažoval doručovanie, donášku alebo dovoz materiálov, surovín, výrobkov, technológií, poštových, kuriérskych alebo akýchkoľvek iných zásielok doručovaných žalobcovi, jeho predstaviteľom alebo zamestnancom do nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. P., obec: Humenné, okres: Humenné, vrátane otvárania alebo kontroly týchto zásielok a súvisiacej dokumentácie.

Vo zvyšnej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia medzi žalobcom a žalovaným 1/ okresný súd zamietol.

Súd prvej inštancie ostatným výrokom návrh na nariadenie neodkladného opatrenia medzi žalobcom a žalovaným 2/ v celom rozsahu zamietol. Vo vzťahu žalobca a žalovaný 1/ okresný súd rozhodol, že žiadna zo strán sporu právo na náhradu trov konania nemá s tým, že vo vzťahu žalobca a žalovaný 2/, okresný súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa svojim návrhom domáhal vydania neodkladného opatrenia z dôvodu, že zo strany strážnej služby dochádza pri vstupoch do areálu „Priemyselného parku Chemes“ k odopretiu, resp. k sťaženiu vstupu dodávateľov žalobcu (dňa 27.02.2019, 05.03.2019, 12.03.2019, 19.03.2019,), donáškovej službe (13.03.2019, 14.03.2019, 15.03.2019, 18.03.2019 a 19.03.2019) ako aj kuriérskym spoločnostiam pri doručovaní zásielok žalobcovi (27.03.2019).

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zo strany žalovaného 1/ ako správcu areálu dochádza ku konaniu, ktorým odopiera žalobcom vymedzeným subjektom vstup do areálu, čím dochádza k obmedzovaniu chodu prevádzok žalobcu, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť vo vlastných priestoroch na pozemkoch žalovaného 2/. Konštatoval, že v súvislosti s bežným obchodným stykom je potrebné, aby do priestorov žalobcu mali vstup aj jeho dodávatelia, obchodní partneri, prípadne ohlásené návštevy, pričom za týmto účelom bolo medzi žalobcom a žalovaným 2/ zriadené vecné bremeno v zmysle článku III. zmluvy bod 7 o zriadení vecného bremena zo dňa 11.10.2010.

4. Čo sa týka uloženej povinnosti žalovanému 1/ týkajúcej sa povinnosti zdržať sa konania, ktorým by znemožňoval alebo sťažoval donášku alebo dovoz stravy do nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu, súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný 1/ sa stavia do pozície orgánu, ktorý je v zmysle jeho interných predpisov oprávnený kontrolovať splnenie predpokladov potrebných pre vydanie príslušného oprávnenia na výrobu a výdaj jedál a dodržiavanie hygienických noriem zo strany subjektu prostredníctvom ktorého žalobca zabezpečuje stravy pre svojich zamestnancov, pričom na to nemá zákonné splnomocnenie, preto takéto konanie nie je možné akceptovať. Čo sa týka povinnosti zdržať sa konania, ktorým by žalovaný 1/ znemožňoval alebo sťažoval doručenie, donášku alebo dovoz materiálov, surovín, výrobkov, technológií, poštových, kuriérskych alebo akýchkoľvek iných zásielok doručovaných žalobcovi, konajúci súd konštatoval, že žalobca ako podnikateľský subjekt v rámci zabezpečenia jeho výrobnnej činnosti musí mať zabezpečený dovoz materiálov, surovín, výrobkov, technológií až k nehnuteľnostiach v jeho vlastníctve, ktoré sa nachádzajú v areáli Priemyselného parku Chemes. Vzhľadom na uvedené je podľa okresného súdu nevyhnutné, aby žalovaný 1/ umožnil vstup a následne pohyb dodávateľom žalobcu po areáli parku. Súd prvej inštancie posúdil kontroly žalovaného 1/ ako neprímerané a bez akéhokoľvek oprávnenia zasahujúce do podnikateľskej činnosti žalobcu.

5. S poukazom na vyššie uvedené mal prvoinštančný súd za preukázanú potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi žalobcom a žalovaným 1/, preto nariadil neodkladné opatrenie. Zo strany žalovaného 2/

však súd prvej inštancie nemal za osvedčené, že dochádza k porušovaniu jeho povinnosti vyplývajúcich zo zriadeného vecného bremena, keďže nebolo preukázané, že by žalovaný 2/ bránil žalobcovi, resp. iným oprávneným subjektom v prechode a prejazde po zaťažených nehnuteľnostiach. Čo sa týka samotného žalovaného 2/ žalobca preukázal iba na personálne prepojenie žalovaného 1/ a 2/, avšak z konania žalovaného porušovanie práva z vecného bremena nevyplývalo, preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 2/ zamietol. Súd vo výrokovej časti rozhodnutia neuložil žalobcovi povinnosť podať v určenej lehote žalobu, nakoľko mal za to, že nariadeným opatrením možno dosiahnuť podľa § 336 ods. 1 C. s. p. trvalú úpravu pomerov medzi žalobcom a žalovaným 1/.

6. Ohľadom náhrady trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že návrhu žalobcu vo vzťahu k žalovanému 1/ na nariadenie neodkladného opatrenia čiastočne vyhovel a vo zvyšnej časti ho zamietol. Vzhľadom na čiastočný úspech strán sporu okresný súd žiadnej z nich nepriznal právo na náhradu trov konania. Vo vzťahu k žalovanému 2/ návrh na nariadenie neodkladného opatrenia súd v celom rozsahu zamietol. Nakoľko žalobca nebol v konaní úspešný pre zamietnutie návrhu a žalovanému 2/ v súvislosti s konaním žiadne trov nevznikli, pretože o danom konaní nemá ani vedomosť, súd v zmysle uvedených zákonných ustanovení rozhodol tak, žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal.

7. Na odvolanie žalobcu a žalovaného 1/, Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“), napadnutým uznesením zo dňa 20.08.2019, č. k. 1Cob/33/2019-461, uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

8. Odvolací súd s poukazom na § 325 ods. 1 a 2 písm. d/ C. s. p., § 326 ods. 1, ods. 2 C. s. p., § 327 a 328 ods. 1 C. s. p. zdôraznil, že predpokladom nariadenia neodkladných opatrení je osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov, t. j. osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, pričom všetky tieto zákonné podmienky musia byť splnené kumulatívne a je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie, a to každú podmienku jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, t. j. či ide o zásah primeraný a posúdiť, či neodkladným opatrením nedochádza k zásahu do vlastníckych práv dotknutej strany sporu nad nevyhnutnú mieru. Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd zvážiť, či v dôsledku neodkladného opatrenia sa nevytvorí nezvratný (nenapraviteľný) stav v právnych vzťahoch medzi stranami sporu a či zásah do práv dotknutej strany sporu je primeraný žalobcom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov.

9. Krajský súd v Prešove konštatoval splnenie všetkých zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože žalobca osvedčil nárok, ktorému sa má poskytnúť ochrana, keďže preukázal existenciu vecného bremena zriadeného na základe zmluvy o zriadení vecného bremena. Z konania žalovaného 1/ je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že tento znemožňuje, prípadne sťažuje vstup a vjazd žalobcovi ako aj iným osobám oprávneným z vecného bremena do areálu Priemyselného parku Chemes alebo prostredníctvom strážnej služby ukladá dodávateľom neprimerané povinnosti spočívajúce v predkladaní dokladov, do ktorých žalovaný 1/ ani samotná bezpečnostná služba nemá oprávnenie nahliadať. V dôsledku uvedeného mal odvolací súd za preukázané, že žalobcovi ako aj iným osobám, ktoré sú oprávnené z vecného bremena je bránené v prístupe k nehnuteľnostiam žalobcu, teda žalobca osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu vzhľadom na existujúcu spornosť práv medzi nimi. Zamedzenie prístupu k nehnuteľnostiam, v ktorých vykonáva žalobca podnikateľskú činnosť, nepochybne bráni riadnemu výkonu jeho podnikateľskej činnosti, čím je preukázaná bezprostredne hrozíaca ujma aj vo forme možného vzniku škody.

10. Odvolací súd ďalej poukázal na skutočnosť, že prevádzkovateľom Priemyselného parku Chemes je žalovaný 1/, ktorý rozhoduje o vnútorných záležitostiach parku ako je napríklad objednanie služieb SBS, zmena práv a povinností v Štatúte. Zároveň tento je oprávnený určiť, ktoré osoby, prípadne aký náklad nebude vpustený do Areálu, čo je pre členov SBS záväzné, teda nemôžu porušiť jeho záväzný pokyn, ak sú tieto osoby označené ako nepovolané osoby podľa § 50 ods. 4 písm. b/ zákona o súkromnej bezpečnosti. Aj z jednotlivých upovedomení o porušení Štatútu a upozornení na možnosť zakázať vstup

konkrétnej osoby do areálu ako aj do spisu doložených notárskych zápisníc a záznamov Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že v príslušnici SBS privolali buď zamestnancov žalovaného 1/, ktorí určili o aký predmet sa jedná a či bude vozidlo s nákladom vpustené alebo kontaktovali nadriadených za týmto účelom. Odvolací súd preto považoval odvoláciu námietku žalovaného 1/ ohľadom jeho pasívnej vecnej legitímácie za právne irelevantnú. Rovnako považoval odvolací súd za irelevantnú aj námietku žalobcu o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie voči žalovanému 2/.

11. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa § 396 ods. 1 C. s. p. s použitím § 255 ods. 1 C. s. p.

12. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že procesným postupom krajského súdu došlo k vydaniu rozhodnutia v prípade, kedy sa v tej istej veci prv začalo konanie (§ 420 písm. d/ C. s. p.). Žalovaný 1/ má ďalej za to, že mu bolo v konaní pred odvolacím súdom znemožnené uskutočňovať jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

13. Dovolateľ uviedol, že žalobca sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 24.08.2017 v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cb/137/2017 domáhal, aby Okresný súd Humenné vydal neodkladné opatrenie, ktorým by boli žalovaní povinní zdržať sa akéhokoľvek obmedzovania žalobcu a tretích osôb pri výkone práv zodpovedajúcich vecnému bremenu zapísanému na liste vlastníctva č. XXXX., k. ú. P. obec Humenné, okres Humenné pod č. V XXXX/XXXX. na základe zmluvy o zriadení vecného bremena - A zo dňa 11.10.2010. Predmetné konanie nebolo podľa dovolateľa do dňa podania dovolania skončené, a to z toho dôvodu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 15.08.2019 v konaní vedenom pod sp. zn. 1Obdo/74/2018, uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.03.2018, č. k. 6Cob/21/2018 spolu s uznesením Okresného súdu Humenné zo dňa 11.10.2018, č. k. 21Cb/137/2017, zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Humenné na ďalšie konanie. Následne Okresný súd Humenné uznesením zo dňa 25.10.2019, sp. zn. 6Cb/1/2019 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

14. Žalobca sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 22.03.2019 domáha na Okresnom súde Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 7Cb/28/2019 domáhal, aby súd žalovaným uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek obmedzovania žalobcu a ďalších osôb oprávnených z vecného bremena pri výkone práv zodpovedajúcich vecnému bremenu zapísanému na liste vlastníctva č., obec Humenné, okres Humenné pod č. Y.0 na základe zmluvy o zriadení vecného bremena - A zo dňa 11.10.2010.

15. Dovolateľ zdôraznil, že petity v konaniach vedených na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 6Cb/1/2019 (pôvodne 21Cb/137/2017) a 7Cb/28/2019 sú obsahovo totožné a rozdiel je len v demonštratívnom výpočte konkrétnych činností, ktorých sa majú žalovaní zdržať. Týmto má dovolateľ za to, že v tej istej veci sa prv začalo konanie pri totožnosti strán konania a totožnosti prejednávanej a rozhodovanej veci.

16. Nesprávny procesný postup vzhľadom na porušenie zásady iudex ne eat ultra petita partium, kedy sa súd v sporovom konaní nemôže zaoberať iným právnym vzťahom, iným právom, ani iným plnením (čo do druhu alebo výšky), než aké sú uvedené v žalobe a nemôže priznať iné plnenie, ako je žiadané v petite. Konajúci súd podľa dovolateľa nenariadil neodkladné opatrenie, ktorým by žalovanému 1/ uložil konkrétne povinnosti, ktoré mu majú vyplývať z vecného bremena, avšak nariadil neodkladné opatrenie, ktorým ukladá žalovanému 1/ povinnosti všeobecného charakteru, ktoré sa vôbec neviažu na zriadené vecné bremeno, ako žiadal žalobca. Súdny oboch inštancií v danom prípade mali ísť podľa dovolateľa nad návrh žaloby a de facto znemožnili výkon akejkoľvek kontroly na bránach areálu Priemyselného parku CHEMES.

17. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil Okresnému Humenné na ďalšie

konanie, prípadne rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie, resp. zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolateľ si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

18. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že prvý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal v auguste roku 2017. O tomto návrhu sa rozhodovalo v konaní sp. zn. 21Cb/137/2017, kde súd prvej inštancie najskôr uznesením zo dňa 30.08.2017, č. k. 21Cb/137/2017-122, návrhu žalobcu vyhovel a nariadil neodkladné opatrenie. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie svojím rozhodnutím zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a súd prvej inštancie následne unesením zo dňa 11.01.2018, č. k. 21Cb/137/2017-345, konanie o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zastavili a vo zvyšku návrh zamietol, pričom žiadnej strane nepriznal nárok na náhradu trov konania a napokon. Toto rozhodnutie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.03.2018, č. k. 6Cob/21/2018-472 (ďalej spolu aj ako „konanie o prvom návrhu“). Dňom doručenia (potvrdzujúceho) rozhodnutia odvolacieho súdu stranám sporu sa toto rozhodnutie stalo právoplatným podľa § 227 ods. 2 C. s. p. a konanie o prvom návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia sa právoplatne skončilo. Žalobca podal voči právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu dňa 01.06.2018 dovolanie z dôvodu, že vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd.

19. Žalobca ďalej uviedol, že podal dňa 22.03.2019 druhý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, a to z dôvodu porušovania práv žalobcu z vecného bremena a ďalších jeho práv zo strany žalovaného 1/ (a podľa názoru žalobcu aj žalovaného 2/), ktoré bezprostredne ohrozovalo výkon podnikateľskej činnosti žalobcu, ale aj možnosť zabezpečovania stravovania pre zamestnancov žalobcu. Tento návrh z marca 2019 bol založený na inom skutkovom stave ako pôvodný návrh žalobcu z augusta 2011. Súd prvej inštancie návrhu žalobcu čiastočne vyhovel a vo vzťahu k žalovanému 1/ rozhodnutím prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie. Proti tomuto rozhodnutiu sa odvolali žalobca (v časti, v ktorej bol návrh zamietnutý, a to odvolaním zo dňa 23.04.2019) aj žalovaný 1/ (v časti, v ktorej neodkladné opatrenie nariadené, a to odvolaním zo dňa 02.05.2019). Rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo rozhodnutím odvolacieho súdu (zo dňa 20.08.2019) potvrdené (ďalej aj ako „konanie o druhom návrhu“).

20. Dňa 15.08.2019 vydal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd uznesenie sp. zn. 1Obdo/74/2018, ktorým rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vydané v konaní o prvom návrhu zrušil z dôvodu, že vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd (t. j. vyhovel dovolaniu žalobcu) a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (vec následne na Okresnom súde Humenné náhodným výberom napadla inému sudcovi a bola jej pridelená sp. zn. 6Cb/1/2019). Rozhodnutie dovolacieho súdu bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 20.09.2019, t. j. mesiac potom, ako Krajský súd v Prešove ako odvolací súd dňa 20.08.2019 v konaní o druhom návrhu, potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené, žalobca vyjadril presvedčenie, že konanie o druhom návrhu vytvorilo prekážku litispendencie a následne prekážku rozhodnutej veci pre konanie o prvom návrhu, keďže konanie o prvom návrhu v čase začatia a priebehu konania o druhom návrhu neprebiehalo (bolo právoplatne skončené) a nanovo začalo prebiehať až potom, ako dovolací súd právoplatné rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu (vydané v konaní o prvom návrhu) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

22. Žalobca zdôraznil, že na vznik prekážky litispendencie sa vyžaduje totožnosť strán a totožnosť predmetu sporu, čo v danom prípade splnené nie je. Pre úplnosť žalobca dodal, že v zmysle § 329 ods. 2 C. s. p. je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Pre rozhodovanie o prvom návrhu žalobcu z augusta 2017 bol pre súdy rozhodujúci stav v auguste 2017 (v prípade prvého - vyhovujúceho rozhodnutia o prvom návrhu), resp. v januári 2018 (v prípade druhého - nevyhovujúceho rozhodnutia o prvom návrhu). Pre rozhodovanie o druhom návrhu bol pre súdy rozhodujúci stav v apríli 2019. Tento (resp. aktuálny) stav sa síce stal rozhodujúci aj pre konanie o prvom návrhu, avšak až potom, ako boli predchádzajúce rozhodnutia súdov v konaní o prvom návrhu

(t. j. rozhodnutia vychádzajúce zo stavu v augusta 2017, resp. januára 2018) dovolacím súdom zrušené a vec vrátená súdu prvej inštancie. Až v čase, kedy už prebiehalo konanie o druhom návrhu, resp. až keď bolo konanie o druhom návrhu právoplatne skončené.

23. K procesnej vade namietanej podľa § 420 písm. f/ C. s. p. žalobca uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie svojím rozhodnutím neuložil žalovaným „generálnu“ povinnosť zdržať sa obmedzovania žalobcu pri výkone práv zodpovedajúcich vecnému bremenu, resp. povinnosť umožniť žalobcovi riadny výkon práv zodpovedajúcich vecnému bremenu, no uložil žalovanému 1/ povinnosť zdržať sa konkrétnych rušení výkonu práva žalobcu a vo vzťahu k nariadeniu tejto „generálnej“ povinnosti návrh žalobcu zamietol, neznamená to, že rozhodol „nad návrh žalobcu“, ale len to, že návrhu žalobcu v časti vyhovel a v časti ho zamietol. Súd totiž nie je viazaný doslovným znením (formuláciou) žalobného návrhu ale jeho obsahom (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.09.2010, sp. zn. 5Cdo/254/2009).

24. Dovolanie žalovaného 1/ považuje žalobca z vyššie uvedených dôvodov za neopodstatnené. Preto žalobca navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalovaného 1/ zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný 1/ zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

26. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

27. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

28. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

30. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 C. s. p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie

dovolatel'a o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

31. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým dovolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 C. s. p.), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

32. Rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, môžu byť rozhodnutiami vo veci samej alebo aj procesné rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, ale neriešia vec samu, vec sama nebola prejednaná (napr. zastavenie konania pre neexistenciu procesných podmienok; pre späťvzatie žaloby, odvolania; pre neodstránenie väd podania; odmietnutie podania; odmietnutie odvolania a pod.).

33. Pri skúmaní prípustnosti dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal z toho, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom dôkladné skúmanie povahy napadnutého rozhodnutia (či sa jedná o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí) považoval za kľúčový aspekt pre posúdenie otázky prípustnosti dovolania.

34. Dovolací súd preto v preskúmvanej veci zisťoval, či uznesenie odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, napadnuté dovolaním, je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. C. s. p. V danej súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky upriamuje pozornosť na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júna 2018, sp. zn. 4Obdo/66/2017, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 76/2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 11. októbra 2017, sp. zn. 3Cdo/157/2017, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 21/2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 5Cdo/154/2018 a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 14. júna 2017, sp. zn. 8Cdo/83/2017).

35. Z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je prípustné dovolanie podľa ust. § 420 C. s. p. (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júna 2018, sp. zn. 4Obdo/66/2017) len vtedy, ak má charakter rozhodnutia vo veci samej. Pri neodkladných opatreniach nekonzumujúcich vec samu (vo vzťahu k vylúčeniu prípustnosti dovolania) zohľadňuje, že ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu, poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonodarca tu nepochybne zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/157/2017). K uvedenému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí zo 14. júna 2017, sp. zn. 8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taktiež v uznesení z 11. októbra 2017, sp. zn. 3Cdo/157/2017, dovolací súd vyslovil, že dovolanie nie je podľa § 420 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým dovolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého, bola podaná nadväzujúca žaloba.

36. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má teda povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné

neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného po skončení konania (pri splnení podmienok ust. § 325 ods. 1 C. s. p.). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa ust. § 336 ods. 1 C. s. p., konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2019, sp. zn. 5Cdo/154/2018).

37. V predmetnej veci sa jedná o taký prípad, kedy z povahy nariadeného neodkladného opatrenia, ako aj z obsahu napadnutého uznesenia odvolacieho súdu je potrebné vyvodiť záver, že tieto považovali konanie o navrhovanom neodkladnom opatrení za konanie, v rámci ktorého nariadené neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Napadnuté uznesenie preto má povahu rozhodnutia vo veci samej, z ktorého dôvodu je dovolanie žalovaného 1/ podľa § 420 C. s. p. prípustné.

38. So zreteľom na žalovaným 1/ tvrdený dôvod dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že konanie trpí vadou uvedenou v ustanovení § 420 písm. d/ C. s. p. a to v tom smere, že v tej istej veci sa už prv začalo konanie vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Cb/137/2017 (resp. sp. zn. 6Cb/1/2019).

39. Podľa § 159 C. s. p. začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

40. Prekážka prv začatého súdneho konania (litispendencia) zabraňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Litispendencia je negatívnou procesnou podmienkou konania a neodstrániteľnou vadou konania vo vzťahu k neskôr začatému konaniu, ktorá vedie k zastaveniu konania. Súd na ňu musí prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania.

41. Táto prekážka je daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnaké strany, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený čo len jeden znak, nejde o tú istú vec. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja.

42. V predmetnej veci sa žalobca domáhal nariadenia neodkladného opatrenia z dôvodu, že zo strany žalovaných (resp. strážnej služby) dochádza pri vstupoch do areálu „Priemyselného parku Chemes" k odopretiu alebo k sťaženiu vstupu žalobcom vymedzeným subjektom vstup do areálu, čím dochádza k obmedzovaniu chodu prevádzok žalobcu, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť vo vlastných priestoroch na pozemkoch žalovaného 2/.

43. V konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Cb/137/2017 (resp. 6Cb/1/2019) sa žalobca domáhal nariadenia neodkladného opatrenia z dôvodu, že zo strany totožných žalovaných dochádza pri vstupoch do areálu „Priemyselného parku Chemes" k odopretiu, resp. k sťaženiu vstupu žalobcom vymedzeným subjektom vstup do areálu, čím dochádza k obmedzovaniu chodu prevádzok žalobcu.

44. Z uvedeného je zrejmé, že je prítomný spoločný predmet konania, ako aj rovnaké skutkové okolnosti (presnejšie skutkový dej), od ktorých sa odvodzuje právo totožných strán. Dovolací súd preto pristúpil ku skúmaniu, kedy došlo k začatiu oboch konaní, pretože rozhodujúcim okamihom na posúdenie prekážky litispencie je stav v čase začatia konania.

45. V predmetnej veci sa začalo konanie doručením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na Okresný súd Humenné dňa 25.03.2019. V konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Cb/137/2017 bolo o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodnuté dňa 11.01.2018 tak, že v časti súd konanie zastavil a v časti návrh zamietol. Rozhodnutie okresného súdu bolo potvrdené Krajským súdom v Prešove dňa 20.03.2018. Rozhodnutia súdov oboch inštancií nadobudli

právoplatnosť dňom 04.04.2018. Následne boli rozhodnutím dovolacieho súdu zo dňa 15.08.2019, sp. zn. 1Obdo/74/2018 zrušené a vec bola vrátená Okresnému súdu Humenné na ďalšie konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 6Cb/1/2019. Na základe takto zisteného skutkového stavu je možné konštatovať, že v čase od 04.04.2018 do dňa nadobudnutia právoplatnosti kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu zo dňa 15.08.2019, kedy bolo konanie na Okresnom súde Humenné vedené pod sp. zn. 21Cb/137/2017 právoplatne skončené, neprebiehala na inom súde konanie s takým predmetom konania a stranami, ktoré je predmetom tohto súdneho konania, a to v priebehu prejednávania ako aj vydania rozhodnutí súdov nižších inštancií, čím prekážka litispendencie nebola prítomná. Konanie v predmetnej veci totiž začalo podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dňa 25.03.2019, okresný súd vydal svoje rozhodnutie dňa 05.04.2019, ktoré dňa 20.08.2019 potvrdil odvolací súd. Zároveň v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 329 ods. 3 C. s. p. taktiež platí, že ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (viď. konanie sp. zn. 21Cb/137/2017), prekážku rozhodnutej veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu (ako ani súdu prvej inštancie) nebolo zaťažené vadou v zmysle § 420 písm. d/ C. s. p., ako nesprávne namietal dovolateľ.

46. Rovnako je nedôvodná aj námietka žalovaného 1/ súvisiaca s takým postupom súdov nižších stupňov, kedy súdy rozhodli nad rámec návrhu (ultra petitem), ak nenariadili neodkladné opatrenie, ktorým by žalovanému 1/ uložili konkrétne povinnosti, ktoré mu majú vyplývať z vecného bremena, avšak nariadili neodkladné opatrenie, ktorým ukladá žalovanému 1/ povinnosti všeobecného charakteru, ktoré sa vôbec neviažu na zriadené vecné bremeno, ako žiadal žalobca.

47. Podľa § 132 ods. 1 C. s. p. v žalobe okrem všeobecných náležitostí podania sa uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

48. Podľa § 213 ods. 1 C. s. p. je súd viazaný žalobným návrhom žalobcu.

49. Požiadavka vyplývajúca z vyššie citovaných ustanovení, aby zo žaloby vyplývalo, čoho sa žalobca domáha, neznamená, že by žalobca bol povinný urobiť súdu návrh na znenie výroku jeho rozsudku. Ak žalobca označil v žalobe presne, určite a zrozumiteľne povinnosť, ktorá má byť žalovanému (žalovaným) uložená neodkladným opatrením súdu, súd nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadrí vo výroku svojho rozhodnutia rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca domáhal. Aj podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.09.2010, sp. zn. 5Cdo/254/2009 je zrejmé, že „iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia pritom nie je viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal.“ V prejednávanom prípade konajúce súdy postupovali v zmysle uvedeného, ak pri formulácii výroku neodkladného opatrenia vychádzali z obsahového hľadiska navrhovaného neodkladného opatrenia.

50. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného 1/ z § 420 písm. d/, f/ C. s. p. nevyplýva, dovolací súd jeho procesne neprípustné dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

51. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

52. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.